

SKJÆRGÅRDSFLIRT

en god, gammeldags folkekomedie
av Gideon Wahlberg

Instruktør: Trond Lie Koreograf: Peter Berg
Scenograf: Per Fjeld Musikkansvarlig: Carl Fredrik Falkenberg.

M E D :

Gustav Adolf Hegh, Inger Jacobsen, Ingolf Karinen, Berit Kullander, Odd Remen,
Knut Ørvig, Merethe Trøan, Beate Eriksen og Carl Fredrik Falkenberg.

Riksteatret høsten -91:

EVENTYRLIGE MUSIKKSPILL:

«Gjest Baardsens siste flukt»
av Rolf Losnegård/Per Chr. Revholt

STILIGE KLASSIKERE:

«Lille Eyolf» av Henrik Ibsen

FORNOYELIGE FJOLLERIER:

«Skjærgårdsflirt» av Gideon Wahlberg

LYRISKE BLINKSKUDD:

«Ord over grind» med Marit Bolling

FANTASIFULLE EVENTYR:

«Lille Maru-Me og Risfjellet»
av Irina Niculescu

LYSTIGE MIRAKLER:

«Il mistero buffo» av Dario Fo

FRODIGE KOMEDIER:

«Lilli Valentin» med
Anne Marit Jacobsen

UTSOKT ARTISTERI:

«Jakob Sande og Jon Eikemo - trur eg...»
Fra Det norske Teatret

LETTFORDOYELIGE CABARETER:

«Tre herrer på besøk»
- Helge Reiss m/ musikere banker på.

Riksteatret kommer
- Kommer du?

Kjære publikum!

VEL MOTT TIL *Skjærgårdsflirt*. For mange blir dette eit kjært møte med noko ein både har sett og opplevd tidlegare. *Skjærgårdsflirt* høyrer til dei folke-komediane som dukkar opp både på den profesjonelle scenen og som verdifull underholdning for eit amatørteater. Dei fleste folkekomediane stammar frå den andre sida av Kjølen – så også *Skjærgårdsflirt*. Men har vi ikkje berre importert litt billig «buskis» frå Sverige? spør somme.

Sanninga er at folkekomediar er like norske som folkeeventyra. Dei kryssar landegrenser lett og forandrar seg etter landskapet der dei kjem. Det er norske originalar og bygdekranglar som foldar seg ut når Jan-Anders og Lars-Anders går over scenen i Melhus eller Sørbovåg. Eller når *Brødrene Østermanns Huskors* herjar som verst i Sunnhordland eller på Mørekysten. Dei beste komedieskodespelarane plukkar gjerne opp siste nytt i spit frå bygda, eller krydrar med slåande replikkar frå sladrebenken ved Samvirkelaget.

Sjolv lånte eg frå denne teknikken sist *Skjærgårdsflirt* vart spela ved Den Nationale Scene i Bergen. Eg gestalta den illsinte Augusta. Medan eg skjenka kaffe til husbonden Østermann og nabovennen Sjøholm, improviserte plutselig Østermann (Rolf Berntzen) noko om at det var høg tid for ei livsforsikring. Ei sjolvopplevd hending rann meg i hug, og lynsnart smatt eg inn med :»Aldri bry deg, Østermann, du overlever oss alle – og når ein av oss to dør, byrjar eg med kafé!» Det tok minuttar før vi kom vidare. Replikken vart med i resten av speleperioden til glede for både dei i salen og oss på scenen.

Ein kan kanskje kalle dette ei norsk form for Commedia dell'arte. Historia er laga over ein lest, men utforminga av replikken kan improviserast etter dagsaktuelle hendingar. KomEDIATEATRET i Bergen var ein slik høgborg for folkekomedie, men er no dessverre nedlagt. To av dei medverkande på scenen

Skjærgårdsflirt Høsten 1991

Utgitt av Riksteatret

Postboks 724 Sentrum 0105 Oslo 1

Ansvarlig utgiver: Anne Gullestad

Redaksjon: Marit Hjorthol Eidem

Grafisk design: Jesper Egemar

Språkkonsulent: Dag Gundersen

Foto: Tolli Vegge

Trykk: Falch Fargetrykk as

På bildet til høyre ser vi Odd Remen (t.v.) og Knut Ørvig i rollene som henholdsvis Sjøholm og Østermann.

Under: «Flirt hvis de må - men ikke med venindens ektemann, verten i huset.»
(fra Alle Kvinners Skikk og bruk -1945)

i dag starta faktisk karrieren sin som skodespelarar ved dette teatret: Det er Knut Ørvig og Odd Remen, høvesvis Østermann og Sjøholm. Til overmål kan Odd Remen notere seg for 40 år som turnéskodespelar ved Riksteatret. Eit par år etter at Riksteatret tok til med verksemda, vart Odd Remen fast knytta til ensemblet. Ein annan stad i dette programmet kan ein lese om denne kjære og mangesidige skodespelaren.

Det teatret som spelar folkekomedie med glød og glede, er i pakt med sitt eige opphav og sin urgamle eigenart. Då betyr det lite om «forståsegpåarar» av ymse slag gjev denne teaterforma lite annerkjenning - ho vil overleve i alle fall. Dei ekte folkekomedietradisjonane byggjer på noko av det mest grunnleggjande i teaterkunsten - herming og attkjenning. Like sikkert som denne herma: «Det vårast og går mot Skjærgårdsflirt igjen,» sa gamlingen, då kjerringa tok av han skjorta til vask.....

Ha det gøy !

Anne Gullestad

RIKSTEATERSJEF

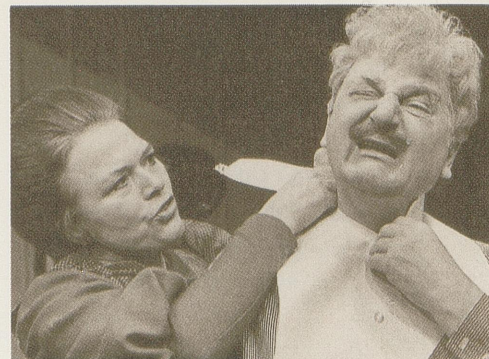
Blott til lyst - og vel så det!

FOLKEKOMEDIE eller «fjelebodteater» kaller vi den frodige formen for komedie som *Skjærgårdsflirt* tilhører. «Buskis» kaller svenskene denne formen, og grunnen til det er nok at denne typen komedier ble spilt utendørs i Sverige, på scenene i de svenske folkeparkene, med «busk og kratt» som vanlige omgivelser. Her i Norge har vi stadig reist over Kjolen for å få tak i «buskis»-stykker, og både *Brødrene Østermanns huskors* og *Skjærgårdsflirt* er opprinnelig svenske. *Skjærgårdsflirt* ble skrevet av Gideon Wahlberg, en svensk «buskis»-forfatter som hadde sin storhetstid i de nordiske land for 40 - 50 år siden med sine meget folkelige komedier. Den største av alle hans suksesser var *Skjærgårdsflirt*, som til og med ble filmet i Sverige.

Men også her i Norge er det blitt skrevet folkekomedier. Som eksempel på de siste årenes norske «buskis»-teater kan vi nevne TV-serien *Maksveringane* fra 1973 av Rolf Losnegård, i regi av Anne Gullestad, og *Dei siste Maksveringane*, som var åpningsforestilling ved Sogn og Fjordane Teater i 1977. Senest i 1990 drog teaterforestillingen *Oluf* av og med Arthur Arntsen ut på Riksteater-turné og gjorde enorm lykke over hele landet!

Skjærgårdsflirt ble skrevet i den tiden da man «flirtet», og var gjennom flere år nærmest en spesialforestilling for det for lengst avdøde Bjørneviks sommer-teater på den like avdøde friluftsscenen i Tøyenparken i 1930-årenes Oslo.

I vår utgave av denne folkekomedien anno 1991 har man dandert oppførelsen med sanger og slagere fra de glade 40- og 50-årene. Men aktørene «flirter» fremdeles, og bolttrer seg mellom kammers-erotikk og lommelerkekvidder på bryggekannten, akkurat som i den opprinnelige, frodige og lystelige *Skjærgårdsflirt*. Og nå er det Riksteatrets tur til å slippe løs denne halloien!

Nåværende Riksteatersjef Anne Gullestad og Rolf Berntzen i *Skjærgårdsflirt* på Den Nationale Scene i Bergen 1977

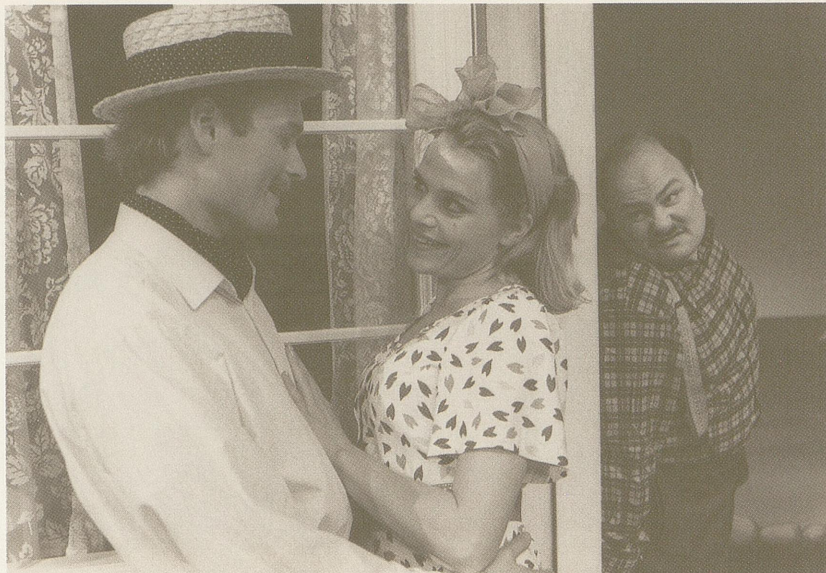

«Det er ikke hyggelig om hushjelpen driver på med privatsamtaler i arbeidstiden.»

Fra *Alle Kvinners Skikk og bruk* 1945

Byfrøkna Lilly, (Beate Eriksen), flirter her uhemmet med Hans, (Carl Fredrik Falkenberg), mens en sjalu Erik Østermann (Ingolf Karinen) smugtitter.

Under t.h.: Den strikse Augusta Østermann (Berit Kullander) er ikke nådig mot sin mann, fiskeren Østermann (Knut Ørvig)

Folkekomedien -den aller eldste teaterform?

ALLEREDE I OLDTIDEN, før de greske tragedier så dagens lys, eksisterte det omreisende grupper som på små, primitive scener oppførte korte spill med emner hentet fra det daglige folkelivet, og hvor burleske innslag ofte fikk bred plass.

Hovedoppgaven for disse underholderne, som gjerne ble kalt mimer (hermere), var å kalle på latteren. Og gjennomgangstemaene var kjærlighets- og ekteskapskonflikter, mens typegalleriet kunne bestå av en slu, men hjelpsom tjener, en jovial storeter, en gammel hanrei, to unge elskende, osv; - både typer og emnevalg vi finner igjen både hos Holberg og i den «moderne» folkekomedie. Disse spillene ble ofte fremført på lokale dialekter. Den noe frodige og burleske folkekomedien eksisterte også side om side med de store tragediene og komediene. Men mens disse etter hvert forsvant og ble erstattet med sirkus og gladiator kamper, fortsatte «mimene» sin virksomhet, selv om den nok har vært både tilfeldig og til dels sparsom opp gjennom middelalderen. Men fra 1200-tallet og utover gjorde folkekomedien seg bemerket utover i Europa. Mange av typene og intrigene er parallelle med antikkens.

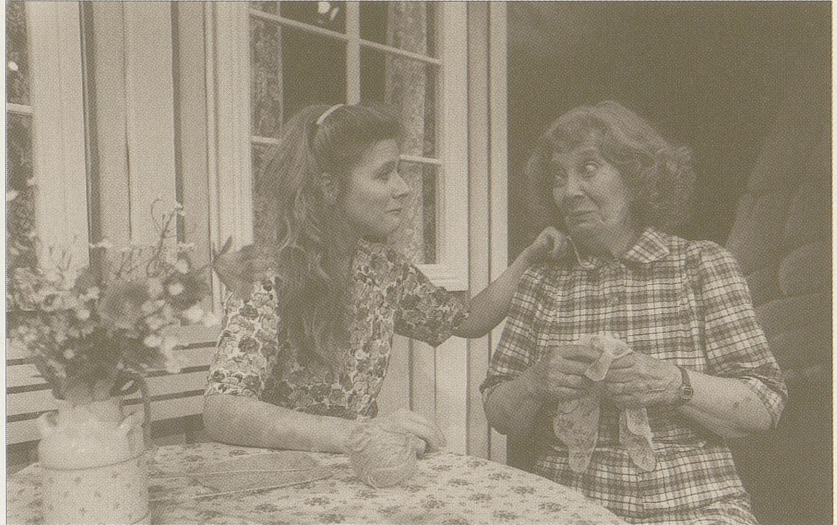
Men folkekomedien var ikke død!

Det har trolig til alle tider og på alle steder eksistert frodig og burlesk folkekomedie med formålet å lage gøyale underholdning, uten moralistisk tendens. For mens tragedien og den «finere» komedie har skiftet form og innhold gjennom tidene, har folkekomedien holdt stand og gitt folk hva de ville ha: lettfattelig og enkel komedie, basert på de evige sannheter om godt og ondt, hvor dagliglivets små og store skavanker settes i relieff og prisgis latteren, og hvor dydene settes i høysetet.

Folkekomedieformen er nok blitt litt forandret i sitt ytre, men er fremdeles hos oss som teaterform. Den er først og fremst en enkel form for dramatikk

Inger Jacobsen som Katrina, trøstes her
av Merethe Trøan som Inga Sjøholm

som ikke behandler de store problemer eller gir seg ut på sjeeanalysens kronglete veier. Den konsentrerer seg om det enkle mennesket med sine små, dagligdags problemer i et kjent og folkelig miljø, skjønt ofte med en liten snert av satire.

I denne teaterformen er det viktig å få frem det rent folkelige som morer, med en frisk typetegning og situasjonskomikk - og gjerne replikker på dialekt! Litt moraliserende kan folkekomedien også være, selv om den ikke refser: Ondskapen og begjæret blir alltid avslørt, mens dyden seirer og får sin belønning. Folkekomediene skal ha lune og romantikk, og sang og dans hører også med, - men fremfor alt godt humør!

Folkekomedien har alltid hatt en lav litterær status, som har ført til at den som oftest blir oversatt både i dramatisk- litterær og teaterhistorisk sammenheng. Det kan virke paradoksalt at den teaterformen som har vist seg mest motstandsdyktig og uforanderlig av alle teaterformer er den minst påaktede. Men det er latteren og satiren som er folkekomediens styrke, og som har gjort den levedyktig opp gjennom tidene. Kanskje nettopp fordi dens hovedmål er å spre glede mennesker imellom.

Fra de greske «muser» i oldtiden og til dagens «Oluf» er spranget langt. Men folkekomedien var like populær i oldtiden som den er i dag: «Oluf» ble spilt for nesten 25.000 begeistrede tilskuere, og var en av Riksteatrets best besøkte turnéer i 1990.

Riksteatret presenterer:

Knut Ørvig spiller her den gamle skjærgårdsfiskeren Østermann som gjerne vil få hygge seg med lommelerke-kvidder på bryggekanten, men som ikke får lov av sin noe strenge kone, Augusta.

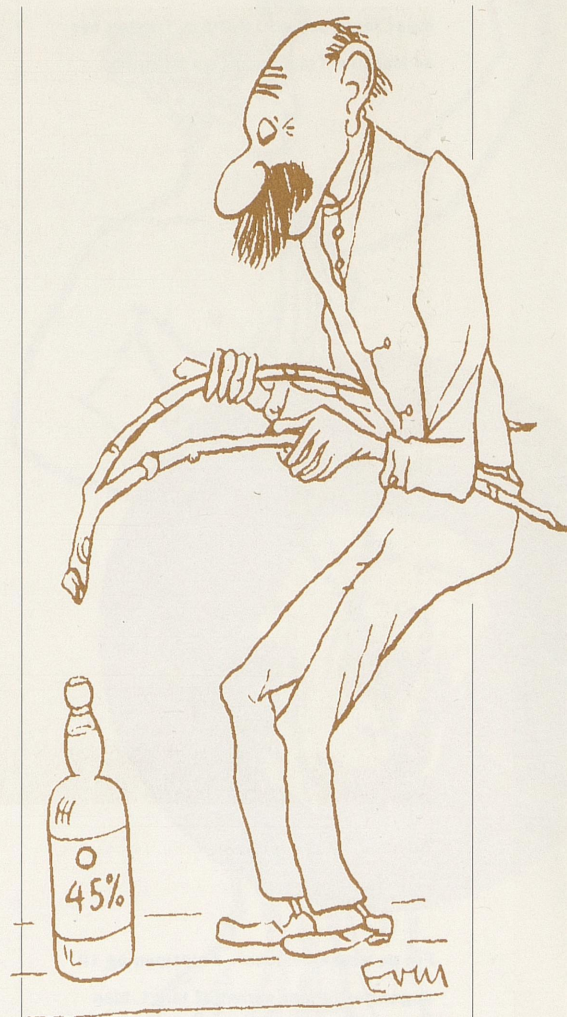
Knut Ørvig har vært ansatt ved Riksteatret i over 25 år. Han var først ansatt ved det tidligere Komedia Teatret i Bergen like etter at han gikk ut fra Nationalteatrets teaterskole, og har vært ti år ved Teatret Vårt i Molde. Gjennom 40 år som skuespiller har det blitt en rekke roller og lang erfaring med komedier. I *Loppen i øret* i forrige sesong spilte han Feraillon, innehaveren av «Hotell Den Glade Hankatt».

Berit Kullander ser vi her som den herskesyke, formanende og myndige damen Augusta Østermann, et skikkelig «rivjern» av et kvinnfolk.

Berit Kullander har vært skuespiller og danser ved flere teatre både i Norge og utlandet, bl.a. 5 år på Svenska Riksteatern. Hun var med i *West Side Story* og *The King and I* på Det Norske Teatret, men har i flere år vært fast ansatt ved Riksteatret, og vi kjenner henne bl.a. fra *Svejk i annen verdenskrig*, *Pippi Langstrømpe*, *Trollspill*, som Bjørnemor i *Klatremus og de andre dyrene i Hakkebakkeskogen*, og fra *Ai ai for ein artig krig*. Hun spilte i *Teskjekjerringa på camping* i siste sesong.

Ingolf Karinen møter vi her som den meget sjenerte bondetampen Østermann jr., sønn av fiskeren Østermann og Augusta.

Ingolf Karinen har vært fast knyttet til Riksteatret i 16 år, de siste åtte som skuespiller. Han har de siste to årene reist «landet rundt med Aids» i *Finnes det tigre i Kongo?*, og har vært med i flere TV-produksjoner. Hver sommer spiller han røveren Jonatan i *Kardemomme By* i Kristiansand Dyrepark. Han spilte tjeneren Etienne i Riksteatrets *Loppen i øret* i forrige sesong.

«Hi, hi, akkurat som jeg tenkte»

Tegning fra «Aktuell» 1949

Sjøholm, alias Odd Remen (t.v.), i passiar med Karl Anton, i Gustav Adolf Heghs skikkelse

Gustav Adolf Hegh spiller den dumsnille Karl Anton, gårdsgutt hos Østermann, som viser seg å ikke være så tafatt som en først skulle tro. Gustav Adolf Hegh har lang erfaring både fra revyscenen og som seriøs skuespiller. Han debuterte på Chat Noir i 54, og ble senere ansatt ved Oslo Nye Teater, var i to sesonger ved Operaen, hvor han spilte i *Can Can* og *Greven av Luxembourg*. Ifra 1968 til 1972 var han ansatt ved Rogaland Teater, og kom høsten 72 til Riksteatret. Her har han hatt mange store oppgaver, ikke minst i komedier og farser. I forrige sesong tolket han rollen som den ganeløse nevø Camille Chandebise i *Loppen i øret* av Feydeau.

Riksteatret presenterer

SKJÆRGÅRDSFLIRT

av

Gideon Wahlberg

Instruktør: Trond Lie *Scenograf:* Per Fjeld

Koreograf: Peter Berg

Masker: Christer Larsson / Mikkel Stølen

Turnéleder / inspisient: Marit Christiansen

Språkkonsulent: Dag Gundersen

Musikalsk konsulent / musiker: Carl Fredrik Falkenberg

Kostymer og kulisser er laget ved Riksteatrets verksteder under ledelse av Solveig Engh, Jens Melsom og Johannes Markeng.

Forestillingen varer i ca. 2 timer med pause. Pause etter annen akt.

Fotografering, lyd- eller videoopptak er ikke tillatt under forestillingen.

Til de som har digitalur: vær vennlig å stenge av alarmen under forestillingen!

SPILLEPLAN

Première 7. september

Sakshaug	lør. 07.09
Namsos	søn. 08.09
Kolvereid	tirs. 10.09
Snåsa	ons. 11.09
Nordli	tors. 12.09
Verdal	fre. 13.09
Stjørdal	lør. 14.09
Orkanger	tirs. 16.09
Røros	ons. 17.09
Alvdal	tors. 18.09
Vågåmo	fre. 20.09
Otta	lør. 21.09
Hamar	man. 23.09
Sagstua	tirs. 24.09
Halden	ons. 25.09
Rakkestad	tors. 26.09
Drammen	man. 30.09
Drammen	tirs. 01.10
Kopervik	man. 07.10
Moi	tirs. 08.10
Egersund	ons. 09.10
Tonstad	tors. 10.10
Kvinesdal	fre. 11.10
Mandal	lør. 12.10
Risør	man. 14.10
Ulefoss	tirs. 15.10
Seljord	ons. 16.10
Vinje	tors. 17.10
Rjukan	fre. 18.10

Notodden	søn. 20.10
Kongsberg	man. 21.10
Kongsvinger	tirs. 22.10
Flisa	ons. 23.10
Skien	ons. 30.10
Hønefoss	tors. 31.10
Hov i Land	fre. 01.11
Dokka	søn. 03.11
Raufoss	man. 04.11
Skreia	tirs. 05.11
Lillehammer	ons. 06.11
Moelv	tors. 07.11
Fredrikstad	søn. 10.11
Holmestrand	man. 11.11
Tønsberg	tirs. 12.11
Grimstad	ons. 13.11
Kristiansand	fre. 15.11
Kristiansand	lør. 16.11
Vennesla	søn. 17.11
Lillesand	man. 18.11

Med forbehold om endringer.

De som er med:

Østermann, gammel fisker: Knut Ørvig

Augusta, hans kone: Berit Kullander

Erik, deres sønn: Ingolf Karinen

Tjenestefolk hos Østermann:

Karl Anton: Gustav Adolf Hegh

Katrina: Inger Jacobsen

Sjøholm, nabo: Odd Remen

Inga, hans datter: Merethe Trøan

Lilly, en byfrøken: Beate Eriksen

Hans, en bygutt: Carl Fredrik Falkenberg

Inger Jacobsen er den frodige og elskovssyke Katrina, tjenestejente hos Østermann og kjærsten til Karl Anton. Hun har forlest seg på «klissete» romaner, og ønsker seg kammerserotikk med sveivegrammofon. Inger Jacobsen var i 50- og 60-årene en av Norges mest populære slager-sangerinner, og hadde store platesuksesser som bl.a.»Møllerens Iren» og «Frøken Johansen og jeg». Hun begynte ved Riksteatret i 1976 som «Dobbelt-Petra» i *Den store barnedåpen* av Braaten, og har gjort suksess både i komedier og drama. I forrige sesong spilte hun Olympe Feraillon, vertinne på «Hotell den glade hankatt», i *Loppen i øret*.

Odd Remen spiller her Sjøholm, skjærgårdsbonde og nabo til Østermann. Han er lykkelig så lenge han får sitte og prate om fisket og været og ta en «kaffidokter» i ny og ne.

Odd Remen har vært ansatt ved Riksteatret siden 1952. Han har også vært ansatt på Rogaland Teater og en kort tid på Studioteatret like etter teaterskolen i Stockholm. Han har hatt et utall ulike roller i de snart 40 årene han har vært ved Riksteatret, og i forrige sesong spilte han onkel Baptistin i *Loppen i Øret* av Feydeau.

Merethe Trøan møter vi som Inga Sjøholm, en ekte skjærgårdsjente, og datteren til Sjøholm, en rolle hun også spilte på Victoria-teatret i vår. Merethe Trøan er født i Trondhjem. Hun startet sanggruppen Motlys, senere kalt «Pastel», sammen med sin søster og et brødrepar. Disse deltok bl.a. i Melodi Grand Prix i 1985, hvor de kom på tredje plass. Merethe ble kjent som stand-in for Sissel Kyrkjebø i *Sound of Music*, hvor hun spilte 27 forestillinger. Hun hadde også en større rolle i *Hello Dolly* på Chateau Neuf i 1990. Fortsatte høsten 1990 på Humla/Dizzie med *Popligøyeri*, av Yngvar Numme og Benny Borg.

Beate Marie Eriksen spiller den unge og søte «byfrøkna» Lilly i *Skjærgårdsflirt*. Beate Marie Eriksen er født i 1960, og gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1985. Hun var deretter ansatt i 3 år ved Oslo Nye Teater, hvor hun bl.a. hadde

Riksteatrets utgave av *Skjærgårdsflirt* er krydret med sanger og slagere fra de glade 40- og 50- årene.

I sangpotpourriet hører du bl.a.:

En er for liten, en er for stor.

Finnes det en liten gutt...

Pike, fotell meg et eventyr..

Skal vi ikke være dus..

Hva var vel livet uten deg..

På livets landevei (sykkelvisa)...

Blåklommer...

Hva var vel livet uten deg...

Red sails in the sunset...

Men aktørene «flirter» fremdeles, og bolttrer seg mellom kammers-erotikk og lommelerkekvidder på bryggekannten...

SLAGERE

ERE

en større rolle i musikalen *Oklahoma*, spilte Viola i *Hellig trekongersaften* av Shakespeare, og spilte i *Panikk i kulissene*. Hun jobbet deretter i Stockholm i 7 måneder, hvor hun bl.a. var med i TV-serien *Destinasjon Nordsjøen* for TV4. Hun har også vært instruktør og satt opp skuespill med barn.

Carl Fredrik Falkenberg spiller Hans, en bygutt og sjarmør, og har samtidig ansvaret for de musikalske delene i *Skjærgårdsflirt*. Carl Fredrik Falkenberg er Oslo-gutt, født i 1959, og har hovedfag i musikk fra Universitetet i Oslo med klaver som hovedinstrument, og har jobbet som frilansmusiker siden 1985. Han har vært kapellmester/pianist for flere revyer, bl.a. Einar Schankes *Revy for alle penga*, Ole Paus-revyen *For fattig og rik*, Schankes Jubileumsrevy i 1990-91, og har vært pianist, arrangør og musikalsk leder for Seniorteatret siden 1987. Han har turnert med *My Fair Lady* og *Porgy & Bess* for Rikskonsertene, skrevet musikk for barne-TV, og jobbet en del i radio og TV.

Trond Lie er en av våre mest aktive yngre regissører. Han debuterte som instruktør/regissør på Trøndelag Teater 1976, hvor han lot skuespillerne fukte sitt talent med fransk champagne - og har senere vært en uhyre populær instruktør!

Trond Lie er født i Oslo i 1949 og gikk sin elevtid som skuespiller ved Rogaland Teater i 1967-70. Var deretter ansatt som skuespiller ved Trøndelag Teater i fra 1970 til 1976, der han debuterte som instruktør for *Kennedys Barn* i 1976. Siden 1976 har han vært ansatt som skuespiller på Oslo Nye Teater. Han har instruert mer enn 40 forestillinger: farser, cabareter, musikkteater, barneteater og moderne realisme. Som skuespiller har han høstet glimrende kritikker for sitt spill i enakteren *Du er moren min* i 1989. Han satte opp *Loppen i øret* ved Rogaland Teater våren 1990, og har også satt i scene Seniorteatrets versjon av *Skjærgårdsflirt* på Victoria-teatret i Oslo, hvor han fikk vise sin uhemmede utfoldelse som regissør! For begge disse oppsetningene ble han belønnet med seks terningkast i VG. I forrige sesong satt han i scene farsen *Er du ikke riktig fisk?* for Teater Ibsen i Skien og *Loppen i øret* ved Riksteatret.

Peter Berg er koreograf for denne saftige folkekomedien. Han har 28 års erfaring fra nesten samtlige teatre i Norge, hvor han har jobbet innen de fleste profesjoner. Peter Berg er født i Trondheim i 1943, og har tidligere vært både dekoratør og danselærer. Ved teatrene har han jobbet som danser, koreograf, skuespiller, instruktør, kostymedesigner og som scenograf. Han har vært innom de fleste genrer i teaterlivet, alt fra musikal og komedier til gresk drama, revyer, og show. Han har også hatt ansvaret for koreografien i flere TV-show og et par filmer. Blant de seneste store oppgaver var han instruktør for *Sommer i Tyrol* i Fjernsynet, hvor han også spilte rollen som den sjarmende Sigismund. Peter Berg hadde også ansvaret for koreografien for *Skjærgårdsflirt* på Victoria-teatret.

Per Fjeld har ansvaret for scenografien til *Skjærgårdsflirt*. Per Fjeld var elev ved Nationaltheatret fra 1946 til 47, men tok sin utdanning som maler ved Statens Kunst og Håndverksskole, hvor han gikk ut i 1952. Han hadde studieopphold i Polen i 1963 og flere studieopphold i London i tiden 1964- 71. Han var assistent ved Nationaltheatret fra 1947 til 52, tegner i *Morgenbladet* 1952- 54, og scenograf på Rogaland Teater fra 1954-57. Deretter var han tegner i *Morgenavisen Bergen* 1957-67, samtidig som han var scenograf på Den Nationale Scene i Bergen 1957-67. Han var ansatt ved Oslo Nye Teater 1968-70, og har vært scenograf i NRK siden 1970. Han har vært frilans scenograf ved alle norske institusjonsteatre, pluss Den Norske Opera, Chat Noir og diverse restaurantshow. Han har hatt store scenografioppgaver i utlandet, bl.a. for Århus teater, Odense teater og Svenska Riksteatern. Per Fjeld var også konsulent for Walt Disney ved planleggingen av den norske paviljongen i EPCOT-sentret i USA.

Forestillingen er også krydret med danse- og musikk som får oss til å nynne med. Potpourriene er satt sammen av Carl Fredrik Falkenberg.

Vi hører bl.a.:

**Katinka, Katinka, lukk vinduet opp,
Kostervalsen, Det är den stora, stora
kärleken, Nu är det sommar i alla fall!,
Dansen på Måkeskjær**

Byfrøkna Lilly (Beate Eriksen), legger
her sterkt an på «bondetampen» Erik
Østermann (Ingolf Karinen)

Odd Remen - på farten i 40 år.

I 40 ÅR HAR Odd Remen reist Norge rundt i all slags vær og føre for å gi Distrikts-Norge teateropplevelser.

-Er er det ikke mest for ungdom å farte rundt på denne måten?

-Jeg vet ikke det! Man må like dette livet. Det å reise med et turnéteater er en egen måte å leve på, men det er jo selvvalgt. Jeg har reist Norge på kryss og tvers, og kjenner hver krok og hver dal. Og utrolig nok har det ikke vært noen ulykker. Det er nok Riksteaterflaksen,- den eksisterer nemlig!

-Du må da være utrolig glad i å reise, Odd Remen?

-Ja, det er det vel ikke tvil om, sier Remen med et smil. -Men jeg har også vært glad i å spille teater! Jeg har regnet ut at jeg har gjort 250 roller på scenen fra debuten og frem til nå! Ved siden av har jeg vært med i film og radioteatret.

- Er det noen rolle du ønsket deg som du aldri fikk?

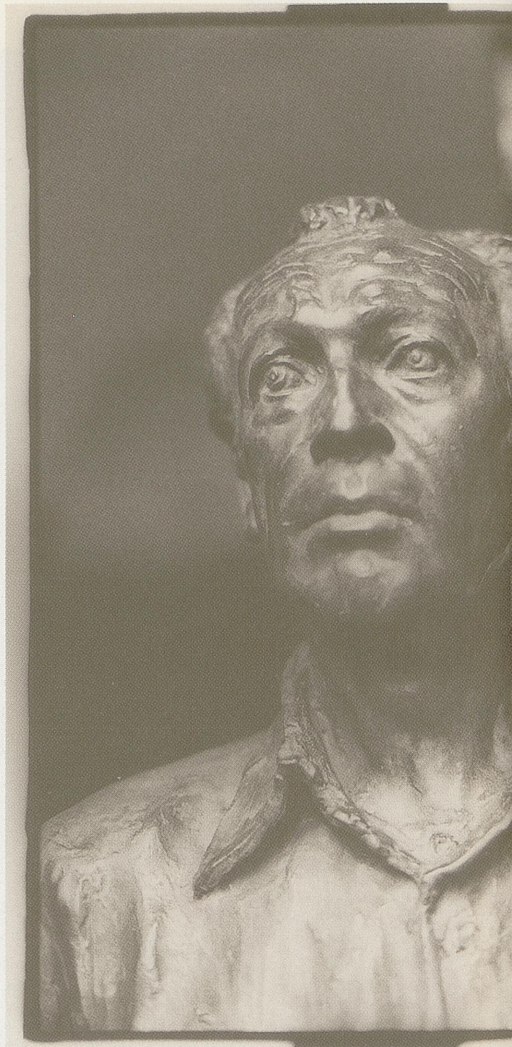
- Å nei, jeg har fått spille så mye bra og forskjellig, både av klassikere og drama, så jeg er godt fornøyd! Jeg har spilt mye komedier, fra Holberg og Molière til Neil Simon og Feydeau, som jeg spilte siste sesong, som onkel Babtistine i *Loppen i øret*. Jeg liker å spille komedie, og prøver å finne frem humoren i mine roller, og er nå glad for å være med i *Skjærgårdsflirt*. Det skal bli moro å få synge litt.

- Du må da være i god form når du har ork til å reise på turné i mange måneder i en alder av snart 70 år? Hvordan holder du deg i form?

-Jeg går turer. Det har vært tradisjon i alle år å begynne å gå en time eller to før bussavgang og i retning det nye spillestedet, og så ble man innhentet av turnébussen etterhvert. Dessuten legger jeg meg i skikkelig tid, og sitter ikke og prater halve natten. Joda, jeg har da vært med på det. Jeg har mange hyggelige minner om selskaper med turnédeltakere og arrangører etter forestillingen, hvor vi ofte satt oppe til morgenen grydde og diskuterte det som var verd å diskutere - livet og kunsten!

-Når begynte egentlig din teaterinteresse?

-La meg like godt begynne med begynnelsen, sier Remen og lener seg tilbake

I foajeen på Riksteatret står en flott byste av Odd Remen, laget av Per Ung i 1980. «Jeg har faktisk en maken hjemme», sier Odd Remen.»Den er jo flott, den gjør meg litt sjenert, - jeg mener det er OK med et maleri av deg selv, men en byste er så tredimensjonal! Jeg hadde alltid vansker med å gå forbi den bysten! Og den jeg hadde hjemme satte jeg inn i et hjørneskap, og tenkte jeg kunne jo sette opp dørene ved festlige anledninger— inntil Per

Ung kom uanmeldt en gang! -Hvor er jeg, hvor er vi, hvor er du? sa han, og jeg rødmet og slo opp dørene til skapet mitt. Så etter det tok jeg den frem, og tørker støvet av den av og til.»

i stolen. Jeg er egentlig gudbrandsdøl, fra Ringebu. Og inntil jeg var fem år ville jeg bli prest, for det imponerte meg så veldig, dette at han «opptrådte» for andre. «Omvendelsen» kom etter at jeg hadde sett en turnéforestilling fra Trondhjems Faste Teater, *Familien Vom*, der Knoll og Tott ble spilt av Toralf Sandø og Knut Hergel. Så jeg begynte å «instruere» mine jevnaldrende og spille teater, og vi satte opp *Jeppa på Bjerget*, med meg selv som Jeppa. Det var meget fritt etter Holberg! Da jeg var 12 år, flyttet vi til Oslo, hvor jeg fant veien til Inga Bjørnsøns barneteater, som ble en slags start for meg. Da jeg kom i stemmeskiftet i 14-årsalderen, fant jeg ut at jeg skulle avlegge prøve for Knut Hergel, som da var teatersjef ved Det Norske Teatret. «De er svært ung, Remen,» sa han, og jeg ble så imponert over at han sa DE til meg! Han også sa jeg måtte finne en rolle og prøvespille for ham, og jeg gikk og kjøpte en tynn flis av et skuespill: *Sursniken*, het det, av en meget anonym forfatter, men på nynorsk. Da jeg kom for å prøve, spurte Hergel hvilken av rollene jeg ville spille, og jeg svarte: «jeg kan hele stykket», - og så spilte jeg liksom godt alle rollene selv! Hergel innrømmet senere at han lo seg halvt i hjel da jeg var gått, -men jeg ble da i hvert fall elev ved Det Norske Teatret! Så kom krigen, og jeg ble sendt til en teaterskole i Stockholm. Tilbake fra Sverige var jeg ved Rogaland Teater i tre år, hvor det var premiere på et nytt stykke hver måned. Jeg var med i hvert bidige stykke, - det ble 36 roller på tre år, og spilte alt fra drama til revy. Det var den beste skolen jeg har gått på. I 1951 var jeg på en tre måneders Riksteaterturné fra Rogaland teater med sammen med bl.a. Ingolf Rogde og Rolf Søder. Og tre måneder på turné var både lenger og mer strabasiøst den gang enn nå. Vi reiste med buss og fiskeskøyte, og det var ikke snakk om å ta en svipptur hjem med fly på hviledagene!

På Riksteatret begynte jeg ikke fast før i 52. Her har jeg ellers fått lov til å jobbe med utrolig varierte roller. Mange jeg ser tilbake på med glede. Som f.eks. Pär Lagerkvists *Han som fikk leve livet sitt på nytt*, der jeg spilte Daniel, en like stor rolle som Brand eller Hamlet, og med en veldig spennvidde. Jeg husker også rollen som Hovstad i *En folkefiende*, hvor jeg fikk skape ham som en riktig vestlandsfanden, innful og fæl. Og rollen som Mr. Oshira i *Tehuset Augustmånen* i 1959 var spesiell. Jeg laget min egen maske, med neskitt og

plastrede øyne! I 1960 turnerte vi med lystspillet *På solsiden* av Helge Krogh, hvor jeg spilte «slabbedasken» Preben. Denne forestillingen var vi også på turné med i Sverige. Odd Remen fikk glimrende kritikker for sitt naturlige og elegante spill. I en av kritikkene står det: «Sjelden har man sett noe så dorskt og slabbedassisk som Odd Remen som slabbedasken Preben». Svenske aviser viser strålende kritikker: «Han påminnar frapperande om vår egen Jarl Kulle!» skrev de blant annet.

-Det var annerledes å reise med Riksteatret før TV kom. Fjernsynet tok «kvælern» på Riksteatret for en tid, sier Remen. -Men nå vil folk se teater igjen, heldigvis. I 50 og 60-årene var det jo en begivenhet når Riksteatret kom til bygda! De flagget og hadde fest for oss, mange steder. Andre steder har vi opplevd at folk hadde rullet ned rullgardinene midt på lyse dagen, i ren protest! Det var forøvrig i slutten av 60-årene på Vestlandet, da vi spilte Ibsens *Brand*, og de rullet ned gardinene i ren protest mot «synden»!

-Hvordan har publikum rund omkring i landet vært?

-De er utrolig forskjellig fra sted til sted. Kommer du langt nok opp i Gudbrandsdalen med en farse eller en komedie, så er det INGEN som ler under forestillingen. Du hører ikke et knyst! Men applausen er enorm, og så kommer de etterpå og sier at dette er det morsomste de har sett i sitt liv!!

-Når det gjelder dette å reise, har det skjedd mye ved Riksteatret på disse årene, heldigvis! sier Remen. Det var ofte temmelig strabasiøst den gangen. Vi reiste med fiskeskøyter på Nord-Norgeskysten. Nå bor vi og reiser som grever! Og bussene i dag er så flotte! Den gangen var det heller elendige saker. Jeg husker vi hadde en buss som vi kalte «Arvid», fordi den lignet Arvid Nilsen i profil. Kulissene var lastet på taket av bussen, så hvis vi kom til en jernbaneundergang eller bro som var for lav, måtte vi ut og laste om. Inne i bussen var det så trangt at vi som var unge og spreke, måtte sitte på trefjeler som var lagt mellom setene i midtgangen. Så det var skrale greier. Vi reiste mye med hurtigruta, og det var hyggelig, men også temmelig slitsomt, med avreiser, pakking og rigging av kulisser midt på natten.

- Du er ikke sliten nå da når du går inn på scenen etter en hard reisedag?

-Jo, men det er det ordtaket med sirkushesten og sagmuggen, vet du! Det er jo

Kineser i Hamar

Fra en forside i Hamar Stiftstidende fra 28/2-59. Her en ugjenkjennelig Odd Remen som vismannen i *Tehuset Augustmånen*. (Fra Odd Remens private arkiv)

Odd Remen i hovedrollen i «Den røde pimpernell» fra 1961, her sammen med Karen Randers-Pehrson.

heller ingen som nyser ufrivillig på en scene! Det er noe rart med det der: Du kan være gørrforkjølet, men på scenen nyser ingen! Man skjærper seg så enormt.

-Får man i det hele tatt noe privatliv når man reiser rundt slik på turné?

-Jo, når man har reist rundt slik i snart 40 år, slik som jeg, så finner man fram til en livsform. Det blir til at jeg leser en god del. Kjøper bøker på de stedene vi kommer til. Tidligere drog jeg rundt på et stereoanlegg med masse plater, men det er lettvinere nå når jeg kan ta med kassetter. En turnégjeng blir som et bittelite samfunn for seg selv, hvor man må innrette seg etter hverandre.

-Så jeg får ikke noe turnésladder eller skandaler ut av deg?

-De fleste morsomme episodene er jo enten nokså «interne», eller går på andres bekostning, og jeg vil jo nødige såre noen. Men det var en gang vi skulle ta ferga fra Moss til Horten, og kom bakerst i en kjempelang bilkø. Og vi MÅTTE med for å rekke forestillingen! Svein Byhring tok da lua til sjåføren vår og så gikk han ut og begynte å dirigere trafikken. Og folk rettet seg etter ham. Resultatet var at VI ble de første som kjørte ombord, men det var takket være Svein Byhrings frekkhet og talegaver – og ikke minst sjarm, at vi greide det!

- Har du noen ganger angret på at du ble skuespiller?

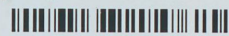
Odd Remen blir ettertenksom. - Nei, jo, tja..i korte blaff og glimt, kanskje. Det har ikke vært BARE moro. Det var ofte slitsomt å være skuespiller på Riksteatret, innrømmer han. Det var en del harde perioder da jeg var ung, men da hadde jeg krefter til det. Men nå syns jeg det er noe rart de kveldene man ikke spiller, en får uro i seg sånn i halv åtte-tiden.

- Så du har ikke tenkt å slutte selv om du fyller 70?

- Så lenge teatret har bruk for meg, så stiller jeg opp, sier Odd Remen, som slett ikke ser ut som noen utslitt «veteran» etter å ha reist med Riksteatret i 40 år!

Marit Hjorthol Eidem

Skjærgårdsflirt : av Gide

21g012688

Den roman-forleste Katrina (Inger Jacobsen) flirter intens
med den tafatte Karl Anton (Gustav Adolf Hegh)